

власній педагогічній діяльності, пропагував у науково-педагогічних і публіцистичних працях. У справі національної освіти Б. Грінченко був цілком послідовним, ніколи не відмежовувався від справ національного виховання, творив, писав українською мовою, яка лунала в його піснях, думках, в його серці, віддавав усі свої сили справі національного й соціального визволення рідного народу. Носіями цієї ідеї є й герої багатьох його оповідань («Дзвоник», «Екзамен», «Непокірний» тощо).

Етапи становлення національної свідомості:

1) Етап етнічного самоусвідомлення. Етнічне самоусвідомлення є першоосновою, корінням патріотизму. Етнізація дитини починається з раннього періоду її життя – в сім'ї, яка завжди визначається певними національними рисами, особливостями. Фундаментальне значення в процесі етнізації мають рідна мова й природа. Роль: фольклор, звичаї, традиції, ігри, вертепи, народний театр, спілкування з природою.

2) Етап національно-політичного самоусвідомлення. Цей етап припадає на підлітковий вік і передбачає усвідомлення себе як частки нації, своєї причетності до неї як явища політичного. До особливо важливих моментів виховання на цьому етапі належить відновлення історичної пам'яті та формування почуття національної гідності. Роль: література, історія, народна творчість, історія культури тощо; громадські організації, політичні партії, їх програми.

Виховна система в гімназії – це цілісний організм, який виникає в процесі інтеграції основних компонентів виховання (мета, суб'єкти виховання, їх діяльність, спілкування, відносини, кадровий потенціал, матеріальна база), що сприяє духовному розвитку і саморозвитку особистості, створенню своєрідного духу школи.

Минають роки, а кожен вдячний українець, котрий знайомий з творчістю Б. Грінченка, не може не згадати його вдячним словом за працю на користь рідної України [1, 420 – 423].

Список використаної літератури:

1. Єфремов С. Борис Грінченко / С. Єфремов. – Київ: Духовні криниці, 1997.
2. Зубкова Н. Бібліотечна діяльність Бориса Грінченка / Н. Зубкова // Бібліотечний вісник. – 1996. – № 1. – С. 11 – 12.
3. Карпенко І. М., Неживий О. І. Образ світу в педагогічній системі Б. Грінченка / І. М. Карпенко, О. І. Неживий // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 1. – С. 209 – 214.
4. Качкан В. А. Борис Грінченко: про життя і творчість українського письменника / В. А. Качкан // Освіта. – 1993. – № 23. – С. 13.
5. Подласый И. П. Педагогика / И. П. Подласый. – Москва: Владос, 1999. – 576 с.
6. Скрипник П. І. Грінченко Борис Дмитрович // Енциклопедія історії України: у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін.; Інститут історії України НАН України. – Київ: Наукова думка, 2004. – Т. 2: Г – Д. – С. 206.

Науковий керівник: старший викладач О. О. Свириденко

ІНТЕГРУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

Т. С. Зорочкіна

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Складні та неоднозначні зміни, що відбуваються в нашому суспільстві, вимагають від майбутнього вчителя ціннісного самовизначення та вільного вибору, реалізації демократичних і гуманістичних принципів у майбутній педагогічній діяльності, підвищення рівня його загальнопедагогічної і професійної культури. Суть цього полягає в осмисленні та вивченні педагогічного досвіду, аналізі причин труднощів,

проектуванні шляхів їх подолання, прогнозуванні результатів і наслідків рішень, що приймаються, педагогічної корекції та регуляції взаємозв'язків у педагогічному процесі, виборі оптимальних педагогічних технологій [1].

Євроінтеграційні процеси стали каталізатором появи нового типу освітнього середовища, яке характеризується компетентністю гнучкістю спеціалістів європейського простору. У процесі європейської інтеграції та демократизації нашого суспільства неабиякого поширення набули ідеї гуманізації освіти і пріоритетів розвитку особистості.

Основні вимоги Європейського Союзу полягають у необхідності демократизації школи, підвищенні якості навчання, формування нового образу вчителя з відповідними компетенціями і кваліфікаціями, виховання громадянина Європи - «локального громадянина» і «громадянина світу», відповідального за життя в своїй країні, в Європі і в світі.

Наступним освітнім пріоритетом в інтегруючій Європі розглядається створення нової моделі вчителя, що має академічну освіту (незалежно від ступеня і спеціальності), що володіє інноваційними методами і здатного якісно, професійно виконувати функції та завдання (навчальну, опікунську, орієнтовну, селективну і координуючу) [2].

Процес інтеграції систем вищої освіти націлений на збереження і розвиток ключової цінності європейської цивілізації, пов'язаної з важливістю співробітництва в сфері освіти. Більш того, в широкому сенсі Болонський процес є не тільки феноменом, характерним для сфери вищої освіти Європи, але і частиною розгорнутої програми дій щодо протистояння викликам, з якими зіткнулися європейські країни в контексті глобалізації.

Цілі, закріплені в програмних документах Болонського процесу, знаходяться в тісному взаємозв'язку і взаємозалежності. Так, створення європейського простору вищої освіти має сприяти досягненню високих економічних результатів і соціальних показників, а також забезпечення умов для комфортного розвитку особистості. У цих документах сформульовані і конкретні завдання перетворень на найближчі роки для країн-учасниць процесу. Зокрема, в Болонській декларації вказані основні завдання, вирішення яких, як передбачається, буде сприяти єднанню Європи в галузі освіти:

- 1) сприяння мобільності студентів, викладачів, дослідників та адміністративного персоналу;
- 2) сприяння європейському співробітництву в забезпеченні якості
- 3) освіти;
- 4) сприяння необхідних європейських стандартів у вищій освіті;
- 5) розвиток системи додаткової освіти, націленої на забезпечення можливості навчання протягом усього життя;
- 6) залучення навчальних закладів і учнів в процес побудови європейського простору вищої освіти;
- 7) сприяння забезпеченню привабливості Європейського простору вищої освіти;
- 8) створення європейського простору досліджень [3].

Європейська система забезпечення якості освіти базована на Європейських стандартах і рекомендаціях (ESG), які своєю чергою ґрунтовані на таких основних принципах:

- зацікавленість студентів і роботодавців, а також суспільства в цілому у високій якості вищої освіти;
- ключова важливість автономії закладів та установ, збалансована усвідомленням того, що автономія вимагає вкрай серйозної відповідальності;

– система зовнішнього забезпечення якості повинна бути узгоджена зі своєю метою й не ускладнювати роботу навчальних закладів більше, ніж це необхідно для виконання завдань.

Особливість сучасних критеріїв оцінювання якості освіти полягає в тому, що вони передбачають свободу для університетів у формуванні навчальних планів; особливу увагу до якості підготовки фахівців; необхідність постійного вдосконалення освітніх програм для підвищення якості; стимулювання інновацій в освітніх стандартах [4].

В умовах інтеграційних процесів, які відбуваються сьогодні у світі, модернізації педагогічної освіти України відповідно до положень Болонської декларації, перед системою професійної освіти України постали нові завдання, шляхи розв'язання яких зумовлені підвищенням ролі особистості вчителя як фахівця і громадянина для поліпшення соціального господарського, культурного життя суспільства в умовах ринкової економіки. В утвердженні цих цінностей, які ще перебувають у зародковому стані, чільне місце належить новій генерації вчителів-європейців. Підготовка таких учителів є загальною потребою суспільства, що швидко змінюється, вибудовуючи нову історичну реальність – єдиний європейський освітній простір. Як держава Центральної Європи, Україна має орієнтуватися на участь у формуванні загальноєвропейського освітнього простору у процесі конструктивного діалогу із Заходом [5].

Список використаної літератури:

1. Пехота О.М., Прасол Н.О. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій в умовах інтеграції у світовий освітній простір – Електронний ресурс. – [Режим доступу] : http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/15371/1/Elita_2015_42_Pehota_Training.pdf

2. Кучай О. Професійна підготовка вчителя в умовах євроінтеграційних процесів // Інноваційність у науці і освіті : наукове видання до ювілею професора, доктора хабілітованого Франтішека Шльосека / [В. Кремень (голова редкол.), Є. Куніковські (заст. голови), Н. Ничкало (заст. голови)] ; упор.: Н. Ничкало; І. Савченко : Хмельницький національний університет. – К. : Богданова А. М., 2013. – С. 323-329.

3. Сабирова Д. Р. Обеспечение качества непрерывного педагогического образования в Великобритании (вторая половина XX в.). Диссертация на соискание ученой степени доктора педагогических наук. 13.00.01. – Казань, 2008. – 198 с.

4. Плачинда Т. Професійна підготовка майбутніх фахівців у контексті євроінтеграції – Електронний ресурс. – [Режим доступу] : <http://www.cuspu.edu.ua/ua/ntmd/konferentsiy/3-mizhnarodna-internet-konferentsiia-2015/sektsiia-1/3532-profesiyna-pidhotovka-maybutnikh-fakhivtsiv-u-konteksti-uevro-intehratsiyi>

5. Ковальова, С. М. Сучасні тенденції підготовки майбутнього вчителя у країнах Західної Європи // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2005. – № 25. – С. 171-173.

СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ БІОЛОГІЇ В ШКОЛІ

Д. О. Йоненко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Провідним видом діяльності для школярів є навчання, тому необхідно шукати можливості підвищення їхньої активності в цьому процесі, що сприяє не тільки поліпшенню якості загальноосвітньої підготовки учнів, а й формуванню активної особистості [2, 7].

Для забезпечення якісних знань сучасність вимагає певних змін в освіті взагалі та в біологічній зокрема, її модернізацію, яка спрямована на забезпечення якості відповідно до новітніх досягнень науки, культури і соціальної практики, її узгодження з потребами життя [3, 10].